

Державна служба статистики України

СХВАЛЕНО

Рішення Комісії з питань
удосконалення методології
та звітної документації
(протокол від 03.07.2020 № КПУМ/12-20)

**СТАНДАРТНИЙ ЗВІТ З ЯКОСТІ
ДЕРЖАВНОГО СТАТИСТИЧНОГО СПОСТЕРЕЖЕННЯ
"МІГРАЦІЙНИЙ РУХ НАСЕЛЕННЯ"
1.01.02.01**

електронна пошта:

R.Zagorodnya@ukrstat.gov.ua

телефон:

(044) 287-63-63

керівник державного

статистичного спостереження: Загородня Р. І.

ЗМІСТ

	Стор.
1. Вступ.....	3
2. Компоненти якості державного статистичного спостереження.....	5
2.1. Відповідність.....	5
2.2. Точність.....	6
2.3. Своєчасність та пунктуальність.....	7
2.4. Доступність та зрозумілість.....	7
2.5. Послідовність та зіставність.....	8
2.6. Оцінка потреб та очікувань користувачів.....	8
2.7. Ефективність, витрати та навантаження на респондентів.....	10
2.8. Конфіденційність, прозорість та захист.....	10
3. Заключна частина.....	10

1. Вступ

Стандартний звіт з якості державного статистичного спостереження "Міграційний рух населення" (далі – звіт) підготовлено з метою інформування користувачів стосовно основних критеріїв та індикаторів якості його результатів. Звіт містить загальну інформацію, яка не залежить від результатів за конкретний період державного статистичного спостереження, а визначена чинною методологією, процедурами обробки даних тощо.

Наведені у звіті компоненти якості, такі як відповідність, точність, своєчасність та пунктуальність, доступність та зрозумілість, послідовність та зіставність, відповідають принципам виробництва статистичної продукції, які визначено розділом III Принципів діяльності органів державної статистики, затверджених наказом Держстату від 17.08.2018 № 170.

Метою проведення державного статистичного спостереження "Міграційний рух населення" (далі – ДСС, спостереження) є формування інформації про міграційний рух населення для інформаційного забезпечення розрахунку чисельності населення та показників, що характеризують демографічні процеси.

Спостереження запроваджено ще за радянських часів і проводиться у відповідності до законодавства, внесення змін до якого тягне за собою зміни складу показників ДСС.

У перші роки існування СРСР обліковувались тільки переселенці.

У 20–30-х роках ХХ-го століття міграційний облік охоплював міські поселення. Інформація розроблялася як щодо загального числа прибулих і вибулих, так і їх статево-вікового складу, джерел і напрямів міграційного руху тощо. У кінці 30-х років розподіл мігрантів здійснювався ще й за метою приїзду.

Розроблення річної інформації щодо міграційного руху за причинами прибуття/вибуття здійснювалося у 1968–1970, а потім у 1975-ому роках.

У другій половині 1970-х та у 1980-х роках програми річної розробки даних міграційного руху населення переважно зводилися до відомостей про пересування населення в міських і сільських місцевостях і розподілу прибулих і вибулих за статтю та віком, а також за ряд останніх років відомостей щодо освіти і сімейного стану для осіб старше 16 років. Розроблення даних про розподіл мігрантів за причинами/цілями переїзду не проводилося до другої половини 1980-х років.

У незалежній Україні розроблення показників ДСС здійснюється згідно з наявними відомостями в адміністративних даних, які відповідно до чинного законодавства надходять до органів державної статистики.

До 2003 року в Україні діяла система контролю та керування міграцією громадян радянських часів – прописка. Після визнання у 2001 році інституту прописки неконституційним Законом України від 11.12.2003 № 1382-IV "Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні" була введена реєстрація за місцем проживання або місцем перебування.

Адміністративні дані щодо реєстрації/зняття з реєстрації місця проживання, які на цей час отримують органи державної статистики, регламентовано

постановою Кабінету Міністрів України від 02.03.2016 № 207 "Про затвердження Правил реєстрації місця проживання та Порядку передачі органами реєстрації інформації до Єдиного державного демографічного реєстру" (зі змінами).

ДСС є базовим для отримання та формування показників демографічної статистики, у тому числі чисельності населення.

Спостереження відповідно до Довідника розділів статистики належить до розділу 1.01 "Населення та міграція" за тематикою статистичного виробництва 1.01.02 "Міграція".

Національною нормативно-правовою основою проведення ДСС є Закон України "Про державну статистику" та щорічний план державних статистичних спостережень, затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України. Джерелом визначень та понять, які використовуються при формуванні методології спостереження, є Закон України "Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні".

Порядок проведення ДСС визначений Методологічними положеннями з організації державного статистичного спостереження щодо міграційного руху населення, затвердженими наказом Держстату від 31.12.2019 № 456 (далі – Методологічні положення).

Зазначений документ розміщений на офіційному вебсайті Держстату (www.ukrstat.gov.ua) у розділі "Методологія та класифікатори"/"Статистична методологія"/"Демографічна та соціальна статистика"/"Населення та міграція".

ДСС ураховує Рекомендації зі статистики міжнародної міграції Статистичної комісії ООН (http://www.cisstat.com/migration/rec_stat_int_mig.pdf), положення, викладені у Практичному керівництві для країн Східної Європи та Центральної Азії зі статистики міжнародної міграції ЄЕК ООН (https://www.unece.org/fileadmin/DAM/stats/publications/RUS_International_Migration_Statistics_Practical_Guide.pdf), а також норми Регламенту (ЄС) № 862/2007 Європейського Парламенту і Ради від 11.07.2007 про статистику Співтовариства з міграції та міжнародного захисту, що скасовує Регламент Ради (ЄЕК) № 311/76 про збір статистичних даних щодо працівників з інших країн (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32007R0862>), Регламенту Комісії (ЄС) № 351/2010 від 23.04.2010, що впроваджує Регламент (ЄС) № 862/2007 Європейського Парламенту та Ради від 11.07.2007 про статистику Співтовариства з міграції та міжнародного захисту в частині визначень категорій груп країни народження, груп країни попереднього постійного проживання, груп країни наступного постійного проживання і груп громадянства (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1592989745320&uri=CELEX:32010R0351>).

Джерелами інформації ДСС є:

адміністративні дані виконавчих органів сільської, селищної або міської ради, сільських голів (якщо відповідно до законодавства виконавчий орган сільської ради не утворено) (далі – органи реєстрації) щодо зміни реєстрації місця проживання відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 02.03.2016 № 207 "Про затвердження Правил реєстрації місця проживання та Порядку

передачі органами реєстрації інформації до Єдиного державного демографічного реєстру" (зі змінами).

Основними статистичними продуктами, в яких поширюються дані ДСС, є статистична інформація "Кількість прибулих, вибулих по регіонах", "Міграційний рух населення", статистичні збірники "Населення України", "Статистичний щорічник України", "Регіони України".

Результати спостереження оприлюднюються на офіційному вебсайті Держстату в розділі "Статистична інформація"/"Демографічна та соціальна статистика"/"Населення та міграція".

Інформацію за результатами ДСС Держстат також надає:

за запитами користувачів статистичної інформації в порядку та на умовах, визначених чинним законодавством;

за угодами про взаємообмін інформаційними ресурсами, про інформаційне співробітництво між Держстатом та іншими державними органами, установами, організаціями;

міжнародним організаціям (МОМ, Євростату, ЄЕК ООН) у рамках виконання міжнародних зобов'язань України, а також статистичним службам інших країн за їхніми запитами.

На регіональному рівні оприлюднення даних за результатами спостереження здійснюється на офіційних вебсайтах територіальних органів Держстату.

Результати спостереження використовують для розрахунку показників ДСС "Чисельність та склад населення" і ДСС "Основні показники, що характеризують демографічні процеси".

2. Компоненти якості державного статистичного спостереження

2.1. Відповідність

Відповідність – це ступінь, з яким результати державних статистичних спостережень задовольняють поточні та потенційні потреби користувачів.

ДСС проводиться для інформаційного забезпечення моніторингу державної регіональної політики для задоволення потреб користувачів різного рівня, з урахуванням норм Регламенту (ЄС) № 862/2007 Європейського Парламенту і Ради від 11.07.2007 про статистику Співтовариства з міграції та міжнародного захисту, що скасовує Регламент Ради (ЄЕК) № 311/76 про збір статистичних даних щодо працівників з інших країн, Регламенту Комісії (ЄС) № 351/2010 від 23.04.2010, що впроваджує Регламент (ЄС) № 862/2007 Європейського Парламенту та Ради від 11.07.2007 про статистику Співтовариства з міграції та міжнародного захисту в частині визначень категорій груп країни народження, груп країни попереднього постійного проживання, груп країни наступного постійного проживання і груп громадянства.

Основними статистичними показниками ДСС є:
 кількість прибулих (міждержавна міграція; внутрішня міграція:
 внутрішньорегіональна та міжрегіональна міграція);
 кількість вибулих (міждержавна міграція; внутрішня міграція:
 внутрішньорегіональна та міжрегіональна міграція).

Одиницями ДСС є особа; подія.

ДСС проводиться на основі адміністративних даних із місячною періодичністю.

При проведенні ДСС використовують Класифікатор об'єктів адміністративно-територіального устрою України (КОАТУУ).

Підсумки ДСС щодо загальної кількості прибулих і вибулих формуються щомісячно наростаючим підсумком із початку року по Україні, регіонах, містах (міськрадах) обласного значення та районах.

Річна статистична інформація, отримана за результатами проведення ДСС, узагальнюється також за типом місцевості; статтю; віком; громадянством; країнами в'їзду/виїзду.

2.2. Точність

Точність – це ступінь наближеності розрахунків до дійсних значень.

Відповідно до Методологічних положень ДСС охоплює населення, що зазвичай проживає на економічній території України, стосовно подій міграційного руху.

Отримані адміністративні дані перевіряються на повноту заповнення. За відсутності інформації здійснюються відповідні запити до органів реєстрації.

Адміністративні дані підлягають кодуванню та введенню до електронного середовища для подальшої обробки статистичної інформації.

Під час обробки адміністративних даних в електронному середовищі проводиться арифметичний і логічний контроль цих даних, здійснюється міжтабличний контроль програмними засобами та аналіз вихідних таблиць.

Ураховуючи те, що ДСС здійснюється на основі адміністративних даних, контроль щодо рівня надання звітів респондентами, залученими до ДСС, не застосовується.

Для контролю якості результатів ДСС застосовуються такі методи: аналіз даних у часі (динаміка показника за останні 3–5 років); аналіз даних у просторі (на державному рівні – по регіонах; на обласному – по містах обласного значення та районах).

У рамках проведення ДСС методи компенсації відсутніх даних (імпутація) не застосовуються, сезонні коригування не здійснюються.

Для цього ДСС не здійснювався перегляд даних, проведення якого в разі зміни методології та непередбачуваних подій, помилок передбачається його методологічними положеннями.

2.3. Своєчасність та пунктуальність

Своєчасність – це період часу між подією або явищем, що описують статистичні дані, та публікацією цих статистичних даних.

Пунктуальність – це період часу між фактичною датою публікації даних та плановою датою, яка визначена в офіційному календарі публікацій.

Терміни оприлюднення статистичної інформації та публікацій за результатами розробки спостереження визначені планом державних статистичних спостережень. Випадків порушення термінів оприлюднення статистичних продуктів не було. Для зручності користувачів на офіційному вебсайті Держстату розміщені Каталог офіційних статистичних публікацій, а також Календар оприлюднення інформації, де зазначені відповідні дати оприлюднення статистичних продуктів.

Збір, обробка, аналіз і поширення інформації за результатами спостереження здійснюються у такі терміни:

Збір даних	Обробка даних	Аналіз даних	Перше оприлюднення статистичної інформації
<i>Місячна інформація</i>			
до 5 дня після звітного місяця	до 32 дня після звітного місяця	до 48 дня після звітного місяця	48 день після звітного місяця
<i>Річна інформація</i>			
до 05.01	з 05.01 до II декада березня включно	III декада березня до I декада червня включно	II декада червня

Запити користувачів щодо надання інформації виконуються у терміни, що відповідають вимогам Закону України "Про доступ до публічної інформації".

2.4. Доступність та зрозумілість

Доступність – це характеристика простоти та легкості, з якою користувач може отримати статистичні дані; вона визначається фізичними умовами, за наявності яких користувачі можуть отримати доступ до статистичних даних.

Зрозумілість – це характеристика простоти та легкості розуміння користувачем статистичних даних; вона вимірюється через інформаційне середовище, в якому представлені статистичні дані, що супроводжуються відповідними метаданими.

Результати ДСС розміщуються у вільному доступі у форматах (*.doc, *.xls, *.pdf) на офіційному вебсайті Держстату у вигляді офіційних статистичних продуктів (статистична інформація, статистичні збірники) та надаються користувачам засобами електронного зв'язку на підставі їхніх запитів.

Сформовані за результатами ДСС матеріали супроводжуються відповідними поясненнями щодо методології проведення ДСС.

Метадані ДСС розміщені на офіційному вебсайті Держстату у розділі "Діяльність"/"Статистичні спостереження"/"Метаописи державних статистичних спостережень".

Контакти для отримання додаткової інформації щодо результатів ДСС, відповідного методологічного забезпечення, а також довідок щодо умов розповсюдження його результатів:

адреса: вул. Шота Руставелі, 3, м. Київ, 01601,
 телефон: (044) 287 63 63,
 електронна пошта: R.Zagorodnya@ukrstat.gov.ua;
 office@ukrstat.gov.ua.

Контактна інформація для оформлення інформаційного запиту:
 тел. (044) 287 06 72, факс (044) 235 37 39,
 адреса електронної пошти: el.zapyt@ukrstat.gov.ua.

2.5. Послідовність та зіставність

Послідовність двох або більше статистичних даних означає, наскільки у державних статистичних спостереженнях, у рамках яких вони вироблялися, використовувались однакові метадані – класифікації, визначення і сукупність, що вивчається, а також гармонізовані методи.

Зіставність – це окремий випадок послідовності, коли статистичні дані відносяться до тих самих об'єктів даних, а ціль їх об'єднання – зробити порівняння у часі або за регіонами, або за іншими сферами діяльності.

Спостереження передбачає єдині підходи до системи показників (їхнього змісту, визначень), одиниць спостереження, звітного періоду та періодичності обстеження, географічного охоплення, методів збору та обробки даних, політики перегляду даних у випадку зміни методології.

Показники цього ДСС за кожний рік, починаючи з 2002 року, можна порівнювати в динаміці з даними попередніх років як в цілому по Україні, так і за регіонами.

Результати спостереження не узгоджуються з показниками інших ДСС.

2.6. Оцінка потреб та очікувань користувачів

Користувачами інформації, отриманої за результатами ДСС, є органи державної влади та місцевого самоврядування, інші державні установи, наукові організації, міжнародні організації, навчальні заклади, підприємства та установи, фізичні особи.

Інформацію за результатами ДСС Держстат також надає за угодами про взаємообмін інформаційними ресурсами та інформаційне співробітництво між Держстатом і державними установами, організаціями: Федерації професійних

спілок України (угода № 18 від 10.10.2018), Державній податковій службі України (угода від 24.04.2020).

Держстат провів анкетне опитування користувачів статистичної інформації з метою вивчення рівня задоволення інформаційних потреб користувачів зі статистики населення, розміщеної в демографічному щорічнику "Населення України" та аналогічних статистичних публікаціях територіальних органів Держстату (далі – анкетне опитування), та визначення оцінки якості зазначеної статистичної інформації.

Основні висновки за результатами анкетного опитування:

50% користувачів зазначили, що статистична інформація щодо основних показників зі статистики населення, яку вони використовують у своїй діяльності, є важливою складовою їх діяльності, 37% – додатковою інформацією;

76% користувачів отримують необхідну інформацію щодо основних показників зі статистики населення через електронні засоби (електронну пошту, Інтернет, вебсайт), 39% опитаних використовують офіційні друковані видання, 25% – відповіді на запити;

від 79% до 92% користувачів дали оцінку "відмінно" та "добре" за всіма критеріями якості даних щодо показників із тематики опитування. При цьому найбільш важливим критерієм якості статистичної інформації користувачі визначили "Доступність та Зрозумілість/Ясність", на другому місці – "Відповідність/Релевантність", а також "Послідовність/Узгодженість та Зіставність/Порівнянність", на третьому – "Точність/Надійність", на четвертому – "Своєчасність та Пунктуальність";

91% опитаних на "відмінно" та "добре" оцінили інформаційне забезпечення органів державної статистики з тематики опитування;

48% користувачів висловились про поліпшення якості інформаційної підтримки щодо показників із тематики опитування порівняно з минулим роком, 39% – вважають, що вона не змінилася.

Більш детальна інформація за результатами анкетного опитування наводиться в повідомленні для користувачів, яке розміщено на офіційному вебсайті Держстату в розділі "Анкетні опитування". У цьому розділі користувачі також мають можливість ознайомитися із заходами, які вживаються на підставі отриманих результатів анкетного опитування для поліпшення якості статистичної інформації.

Крім того, потреби користувачів вивчаються шляхом аналізу відповідей на їхні запити щодо статистичної інформації з міграційного руху населення, які надходять відповідно до законів України "Про доступ до публічної інформації", "Про звернення громадян" та інші.

З метою забезпечення потреб користувачів більш детальною інформацією щодо міграційного руху населення із 2020 року започатковується оприлюднення річної статистичної інформації "Міграційний рух населення".

2.7. Ефективність, витрати та навантаження на респондентів

Держстат здійснює щорічну оцінку звітного навантаження на респондентів на підставі Методики вимірювання звітного навантаження на респондентів, затвердженої наказом Держстату від 14.05.2013 № 149.

Ураховуючи те, що ДСС здійснюється на основі адміністративних даних органів реєстрації, звітне навантаження на респондентів за цим спостереженням не розраховується, оскільки відсутній безпосередній збір даних від респондентів.

2.8. Конфіденційність, прозорість та захист

Знеособлення постачальників даних, конфіденційність інформації, яку вони надають, та її використання тільки у статистичних цілях мають бути гарантовані. Органи державної статистики мають поширювати статистичні дані об'єктивно, професійно та прозоро.

Захист конфіденційної статистичної інформації є одним із основних принципів проведення ДСС.

Необхідність дотримання принципу конфіденційності статистичної інформації визначена положеннями законів України "Про державну статистику", "Про інформацію", "Про захист персональних даних", "Про доступ до публічної інформації", з урахуванням основних принципів і методів, визначених Методологічними положеннями щодо забезпечення статистичної конфіденційності в органах державної статистики, затвердженими наказом Держстату від 15.02.2017 № 41, міжнародних вимог до правил конфіденційності статистичної інформації відповідно до регламентів ЄС.

Для забезпечення встановлених національним і міжнародним законодавством гарантій щодо забезпечення конфіденційності статистичної інформації отримана за результатами цього спостереження статистична інформація надається користувачам у зведеному знеособленому вигляді.

Крім того, згідно з Порядком передачі органами реєстрації інформації до Єдиного державного демографічного реєстру, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 02.03.2016 № 207, адміністративні дані до органів державної статистики передаються без унесення до "Відомостей про реєстрацію місця проживання фізичних осіб" та "Відомостей про зняття з реєстрації місця проживання фізичних осіб" інформації про прізвище, ім'я, по батькові, реквізитів документів особи та унікального номера запису в Єдиному державному демографічному реєстрі (далі – ЄДДР). Це унеможливорює пряму ідентифікацію особи.

3. Заключна частина

Важливою умовою подальшого розвитку ДСС є забезпечення балансу між рівнем задоволення інформаційних потреб користувачів статистичної інформації,

що передбачає застосування новітніх інформаційних технологій, та рівнем оптимізації процесу статистичного виробництва, а також покращення ефективності витрат на проведення ДСС.

З цією метою та відповідно до Плану заходів із виконання Програми розвитку державної статистики до 2023 року, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 27.02.2019 № 222, передбачається запровадження у 2022 році оновленої системи обробки даних із демографічної статистики – автоматизованої системи "Демографія" (АС "Демографія"), яка буде створюватися на державному рівні та базуватися на адміністративних даних, отриманих в електронному форматі з функціонуючих національних електронних інформаційних ресурсів (систем).

Наразі опрацьовується питання щодо отримання в електронному форматі адміністративних даних із Єдиного державного демографічного реєстру. Водночас слід зауважити, що надання доступу органам державної статистики до ЄДДР та запровадження передачі в електронному вигляді інформації про реєстрацію місця проживання, зняття з реєстрації місця проживання фізичних осіб в Україні розглядатиметься після завершення робіт із модернізації Державною міграційною службою України спеціального програмного забезпечення та наявності визначених відповідними нормативно-правовими актами підстав.